

DOI 10.36074/logos-08.07.2022.115

“ЛЕЙБ-ГВАРДІЯ” ПУТІНА: ІСТОРИЧНІ ПАРАЛЕЛІ

ORCID ID: 0000-0003-2719-8400

Скрябін Олександр Леонідович

канд. іст. наук, науковий співробітник

науково-дослідний центр гуманітарних проблем Збройних Сил України

Шевчук Олександр Валерійович

начальник науково-дослідного відділу

науково-дослідний центр гуманітарних проблем Збройних Сил України

УКРАЇНА

Однією з ознак російсько-української війни 2022 року став масовий прояв нелюдської жорстокості російських окупантів по відношенню до мирного населення України. Водночас, історія насичена масою прикладів, коли російський солдат здійснював подібні дії щодо мирних громадян, при чому не лише чужої країни, а й навіть свого народу, вихідцем якого він був.

Слід зазначити, що у таких звірствах найбільше відзначалися найавторитетніші гвардійські полки імперії, на силі яких традиційно трималася влада російських царів.

У сучасній Росії про імператорську лейб-гвардію написано чимало науково-популярних праць, в яких розповідається про їх героїзм і подвиги у війнах, починаючи з XVIII-го століття і закінчуючи 1917 роком [1–5]. Вона була чимось сакральним для всієї тогочасної армії. На відміну від сучасної російської гвардії, лейб-гвардія була потужною складовою армії і під час війн діяла на найважливіших ділянках фронтів. У лейб-гвардії служила верхівка російської аристократії та найвідданішого імператору дворянства [3].

Однак у цих виданнях зовсім не згадується про специфічну місію, яку виконала одна з найкращих військових частин імператорської лейб-гвардії – Семенівський полк під час народної революції 1905–1907 років. Адже саме особовий склад цього полку взяв найактивнішу участь у відомому розстрілі мирних демонстрантів у Петербурзі, під час “кривавої неділі” 9 (22) січня 1905 року та каральної місії в Москві, у грудні цього ж року.

Під час придушення народних заворушень у Москві та поза її межами гвардійці діяли надзвичайно жорстоко, за принципом: “Арештованих не мати і діяти нещадно”. Вони розправилися над жителями робітничих селищ, які працювали на лінії Московсько-Казанської залізниці, закатували та вбили сотні людей.

Усіх запідозрених у бунті городян солдати заколювали багнетами, а офіцери зарубували шашками. Трупи вбитих семенівцями людей поверталися рідним спотвореними до невпізнання і представляли криваву масу. Страти відбувалися також в будинках робітників – на очах у дітей, дружин та матерів. Найкривавіші розправи семенівці вчинили на станціях Сортувальна та Перово [6, с. 10–11].

Високо оцінюючи такі дії Семенівського полку, Микола II писав у телеграмі Московському генерал-губернатору: “З особливим задоволенням висловлюю Вам і Вашим підлеглим Мою сердечну подяку за беззавітно вірну службу. Радію, що Мої славні Семенівці показали себе тепер молодцями”.

За підсумками каральної операції, командир лейб-гвардії Семенівського полку Г. Мін заслужив особливу похвалу від Миколи II і отримав звання генерал-майора. Але вже через рік Міна було вбито революціонерами [7].

Після цих подій минуло 117 років і весь цивілізований світ побачив справжнє обличчя сьогоденного російського солдата, який з особливою жорстокістю мучить і вбиває мирних українців.

На початку квітня 2022 року Україну та світ сколихнула інформація про масові вбивства мирних мешканців російськими військовими у місті Буча під Києвом. Те, що відкрилось після звільнення Київщини від окупації, свідчить про цілеспрямовану й сплановану політику геноциду українського народу з боку кремля. Підтвердженням тому, що такі дії не були випадковими, а навпаки похвальними, є факт заохочення військових частин, які виявили особливу жорстокість до мирних українців.

Так, 18 квітня 2022 року російський президент В. Путін надав 64-й окремій мотострілецькій бригаді збройних сил РФ почесне звання “гвардійської”. Як ідеться у наказі, “особовий склад бригади проявив масовий героїзм, відвагу, стійкість та мужність у бойових діях із захисту вітчизни та державних інтересів в умовах збройних конфліктів” [8].

Востаннє перед нагородженням “масовий героїзм і мужність” новоявлені гвардійці проявили у Бучі, котра стала символом убивств, зґвалтувань, мародерства та інших воєнних злочинів, скоєних на території України армією Росії. Надаючи почесне звання цьому з’єднанню, Путін продемонстрував, що не помічає розправ над мирними жителями [9].

Такими діями Путін публічно відзначає особливою увагою тих, кого весь світ підозрює у нелюдській жорстокості. Тим самим він провокує повторення масових вбивств мирного населення, демонструючи армії, російському суспільству, всьому світу і зокрема українцям: з боку керівництва Росії вбивць, ґвалтівників, мародерів у погонах чекає тільки підтримка, і стримувати себе не треба – ні рядовим, ні генералам.

Очевидним є те, що російську владу зовсім не турбує, що згодом вбивці та мародери повернуться до своїх міст і можуть застосовувати там отримані в Україні навички. Навпаки, всі ці “гвардійці” з Бучі стають надійною опорою влади. Знаючи, що в усьому світі їх вважають злочинцями, вони будуть зацікавлені у збереженні путінського режиму за будь-яку ціну. І це підтверджують історичні паралелі понад сторічної давності.

Список використаних джерел:

- [1] Бондаренко А. Ю. (2004). *Семеновцы: История, биография, мемуары*. Москва: Воениздат.
- [2] Волков С В. (1993) *Русский офицерский корпус*. Москва: Воениздат.
- [3] Гончаренко О.Г. (2006). *Три века русской гвардии*. Москва: Вече.
- [4] Дирин П. Н. (1883). *История Лейб-Гвардии Семеновского полка*. (Т. 1–2). Санкт-Петербург: Типография Эдуарда Гоппе.
- [5] Макаров Ю. В. (1951). *Моя служба в Старой Гвардии. 1905–1917*. Буэнос-Айрес: Доррего.
- [6] Владимиров В. (1906). *Карательная экспедиция отряда лейб-гвардии Семеновского полка в декабрьские дни на Московско-Казанской железной дороге*. Москва: Издательство: Тип. А.П. Поплавского.
- [7] *Один день в истории: 111 лет назад был убит генерал-майор Георгий Мин (2017)*. Вилучено з: https://tsargrad.tv/articles/odin-den-v-istorii-111-let-nazad-byt-ubit-general-major-georgij-min_83037
- [8] *Путінська гвардія ґвалтівників, садистів і мародерів заохочена до нових злочинів в Україні. (2022)*. Вилучено з: <https://dailyviv.com/analytics/polityka/putinska-hvardiya-hvaltivnykiv-sadystivi-maroderiv-zaokhochena-do-novykh-zlochyniv-v-ukrayini>
- [9] *64 отдельной мотострелковой бригаде присвоено почётное наименование гвардейской. (2022)*. Вилучено з: <http://kremlin.ru/events/president/news/68235>